

**ZAHTJEV ZA UTVRĐIVANJE OBJEDINJENIH UVJETA
ZAŠTITE OKOLIŠA ZA POSTOJEĆE POSTROJENJE ZA
PROIZVODNJU KERAMIČKIH PLOČICA
KERAMIKA MODUS d.o.o U ORAHOVICI**

NETEHNIČKI SAŽETAK

Listopad, 2013

KRATAK SVE OBUHVATAN SAŽETAK PODATAKA NAVEDENIH U ODJELCIMA OD A-L ZA IFORMIRANJE JAVNOSTI

Netehnički sažetak

1. Naziv i lokacija postrojenja:

Tvornica Orahovica nalazi se na području Virovitičko – podravske županije u Gradu Orahovica, V. Nazora bb, unutar zone namijenjene za industriju, a u blizini nema naseljenih područja. Dobra povezanost sa širim područjem omogućena je državnom cestom D2 (tzv. Podravskom magistralom) u neposrednoj blizini tvornice, te željezničkom prugom (Koprivnica – Virovitica - Osijek).

2. Kratak opis ukupnih aktivnosti s obrazloženjem:

U Tvornici u Orahovici proizvodnja se odvijala u dva pogona prešane i pogon ekstruzije. Instalirani kapaciteti pogona su iznosili za prešanu oko 5 300 000 m² i ekstruziju 700 000 m². Tvornica u Orahovici se bavi proizvodnjom suho prešanih i ekstrudiranih keramičkih pločica za unutrašnje i vanjsko oblaganje zidova i podova. Najveći dio sirovine od koje se proizvode pločice je glina koja se iskapa u neposrednoj okolini. Uz to se koristi dolomitni mulj, frite, engobe, kaolin, razni pigmenti i manje količine raznih dodataka. Proizvodni proces se sastoji od nekoliko međusobno povezanih podprocesa. (**Prilog 2C**)

Priprema sirovine za prešane pločice, priprema šlikera i granulata: Komponente se prema recepturnom nalogu važu uzimajući u obzir sadržaj vlage u materijalu šaržiraju u mlinove i se melju mokrim postupkom zajedno sa vodom i elektrolitom. Nakon mljevenja šliker se prosijava preko sita odvodi u bazene iz kojih se pumpa u atomizer gdje se raspršuje pod određenim tlakom. Kapljice šlikera dolaze u kontakt sa strujom vrućeg zraka i suše te dobiva granulat. Toplinska energija potrebna za sušenje u atomizeru dobiva se sagorijevanjem prirodnog plina.

Priprema sirovina za ekstrudirane pločice: Komponente sirovinske smjese se suše u rotacijskoj sušari, suho melju u impaktnom i pendularnom mlinu s vrećastim otprašivačem gdje se ujedno i dosušuju. Prosijavaju se preko vibrirajućeg sita i skladište svaka u zasebnom silosu. Komponente se automatskim proračunom doziraju na vagu, odvode u šaržni mikser gdje se miješaju s vodom. Glineno tijesto se iz miksera sustavom traka odvodi u ekstruder.

Prilikom pripreme sirovine neizbjješno dolazi do razvijanja određene količine prašine koja se uklanja sustavom otprašivača s vrećastim filterima.

Oblikovanje :

Ekstruzija: glineno tijesto za ekstruziju se protiskuje pužnim vijkom kroz alat ekstrudera u glinenu traku. Ispred pužnog vijka nalazi se vakum komora u kojoj se odvaja zrak iz glinenog tijesta što povećava njegovu kompaktnost i plastičnost. Glinenu traku noževi rezačice režu u pločice određenih dimenzija.

Prešanje: zidne pločice se proizvode suhim prešanjem. Koriste se hidraulične preše velike snage i produktivnosti. Alat (kalup) preše se puni granulatom koji se preša pod određenim tlakom. Koriste se alati koji omogućavaju prešanje većeg boja pločica istovremeno

Sušenje sirovih pločica Prešane pločice se automatski uvode u vertikalnu sušaru, a vučene u horizontalnu sušaru. Vrijeme sušenja ovisno je o vrsti pločice, odnosno o sadržaju vlage sirove pločice.

Priprema glazure i engobe. U procesu pripreme glazure sirovine se melju diskontinuirano u

bubnjastom mlinu sa kuglama. Glazura se prosijava i prazni u bazen, puni u kade i vozi u odjel glaziranja. Na odjelu glaziranja podešavaju se karakteristike vodene suspenzije kako bi odgovarale metodi nanošenja.

Glaziranje i dekoriranje Odmah nakon izlaska iz sušare pločice sustavom traka putuju po liniji za glaziranje. Prolaze ispod rotirajuće četke, otpoštuju se i dolaze do diska za engobiranje. Zatim se nanosi engoba zatim glazura. U Tvorici u Orahovici engoba i glazure se nanose pomoću dvije tehnike: prelijevanjem preko zvona i špricanjem rotirajućim diskovima. Nakon glaziranja pločice prolaze ispod sita za otiskivanje paste ili rotirajućih valjaka za dekoriranje na koje se nanosi uzorak. Nakon toga, pločice se putem remenja odvode u vagone koji se prevoznicom odvoze do peći.

Paljenje pločica Paljenje pločica se odvija u jednokanalnim i dvokanalnim pećima u kojima se pločice prenose rotirajućim valjcima. Glazirane pločice se pale na temperaturama od 1050 – 1200 °C.

Sortiranje i pakiranje Pečene pločice se TGW sustavom prevoze do linija za sortiranje. Pakiraju se u kutije koje se slažu na drvene palete i zamataju foljom. Palete se viličarima odvoze u skladište.

Izrada dekora i bordura, treće paljenje. U pogonu za Treće paljenje na gotovim paljenim pločicama se pomoću automata za sitotisak nanose dekori i izrađuje bordure. Dekor se radi na čitavim pločicama a bordure se rade na pločicama pa se nakon paljenja režu na određenu širinu koja ovisi tipu bordure. Nakon rezanja bordure se sortiraju i pakaju u kutije i predaju na skladište.

Pločice se deklariraju normom EN 14 411 i to grupama: BIII dio L ili A1b dio A .

Shema proizvodnog procesa u **Prilogu 2C**.

3.Opis aktivnosti s težištem na utjecaj na okoliš te korištenje resursa i stvaranje emisija:

U proizvodnji keramičkih pločica mogući su slijedeći utjecaji na okoliš navedeni u tabeli 1. To je utjecaj emisije onečišćujućih tvari u zrak, emisije onečišćujućih tvari u vodu , emisija prašine te buka.

Tablica 1. Mogući utjecaji procesa proizvodnje na okoliš .

Utjecaj	Značaj utjecaja	Mjere sprečavanja
Emisije onečišćujućih tvari u zrak kao posljedica izgaranja prirodnog plina i sirovine	Značajan ukoliko se ne primjene mjere sprečavanja	Poboljšana konstrukcija peći i sušare – nove peći Korištenje prirodnog plina kao energenta Pogodna receptura za keramičku masu Optimizacija krivulje paljenja
Emisije onečišćujućih tvari u vodu kao posljedica ispuštanja tehnoloških otpadnih voda	Značajan ukoliko se ne primjene mjere sprečavanja	Sustav taložnica za obradu otpadnih tehnoloških voda
Emisije prašine	Značajan ukoliko se ne primjene mjere sprečavanja	Sustav otpaćivača s vrećastim filtrima Mjere za prašnjave radove
Buka	Neznatan	Zatvaranje jedinica postrojenja Stavljanje vrata, prozora i bučnih jedinica daleko od susjeda Zatvaranje vrata i prozora Dobro održavanje tvornice

U Tablici 2. Prikazani su utjecaji procesa koji se odvijaju te tehničko tehnološka rješenja koja se primjenjuju

Proces	Utjecaj	Tehničko/tehnološko rješenje
Eksplotacija sirovine	- fugitivne emisije - buka	Planiranje eksplotacije
Priprema sirovine - usitnjavanje - sušenje - suho/mokro mljevenje - prosijavanje - prijenos	- praškaste tvari, CO ₂ - energija - buka	Sustav otprašivača s vrećastim filterima Mjere za prašnjave radove Zatvaranje bučnih jedinica postrojenja
Priprema mase	- praškaste tvari, CO ₂ - energija, voda	Vrećasti otprašivač Ciklon na atomizeru Povrat tehnološke vode
Oblikovanje i sušenje	- praškaste tvari - procesni gubici	Čišćenje sušare Izbjegavanje skupljanja ostataka prašine u sušari i usvajanje pravilnih procedura održavanja
Dekoriranje	- emisije u vodu	Sustav taložnica za obradu otpadnih tehnoloških voda
Pečenje	- CO ₂ , SO ₂ , NO _x - energija	Poboljšana konstrukcija peći i sušare – nove peći Korištenje prirodnog plina kao energenta Optimizacija krivulje paljenja

Onečišćenja zraka može nastati emitiranjem sitnih čestica prašine (raspršene i kanalizirane emisije) i emitiranjem onečišćujućih tvari u zrak iz neprekasnih izvora (emisije iz procesa i od izgaranja goriva).

Raspršene emisije prašine nastaju korištenjem otvorenog kopa u vrijeme iskopa ljeti, te raznošenjem prašine unutar samoga kopa odnosno tvorničkog kruga. Kako se radi o malim količinama prašine, te dovoljnoj udaljenosti tvornice od najbližih naselja, nema utjecaja koji bi zahtijevao posebne mjere zaštite. Raspršene emisije nastaju i u skladištu sirovine. Kanalizirane emisije prašine nastaju u samom postrojenju u kojemu se prašina najvećom mjerom emitira iz prašnjavih radova procesa pripreme sirovine, dakle sušenja, mljevenja i atomiziranja. Prašina se stvara i u procesu sušenja poluproizvoda, glaziranja i u vrlo maloj mjeri paljenjem pločica.

Emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora su emisije od izgaranja goriva i emisije iz procesa. Emisije od izgaranja goriva nastaju potpunim izgaranjem prirodnog plina, a procesne emisije su posljedica pečenja sirovinskih komponenata. U proizvodnji prešanih pločica onečišćujuće tvari u zrak nastaju izgaranjem prirodnog plina iz atomizera, pet vrtikalnih sušara, peći F1NH, peć Sacmi, sušara III paljenje i peći za III paljenje.

U proizvodnji ekstrudirane pločice onečišćujuće tvari u zrak nastaju izgaranjem prirodnog plina iz rotacione sušare, pendularnog mlina, horizontalne sušare, predpeći i peći ekstruzija te iz kotlovnica. Zatim postoji još jedno mjesto emisije a to je kotao za grijanje kancelarija.

Mjerenja emisije iz stacionarnih izvora iz procesa su unutar dozvoljenih vrijednosti iz svih navedenih mesta emisija.

Onečišćenje površinskih voda

Otpadne vode nastaju u procesima proizvodnje keramičkih pločica, te pranju i održavanju pogona (odjela pripreme šlikera i granulata, pripreme glazure, a najvećim dijelom prilikom pranja linija za glaziranje i dekoriranje). U tvorničkom krugu postoje tri odvojene kanalizacije: tehnička, oborinska i sanitarna.

- **Tehnološke otpadne vode.** Tehnološke otpadne vode javljaju se kao posljedica tehničkog postupka proizvodnje keramičkih pločica. Tehnološka otpadna voda iz odjela glazure i engobe tretirana je malom taložnicom (šahta), pod krovom, te velikom taložnicom na otvorenom. Na isti način tretirana je tehnička voda iz odjela dekoriranja i glaziranja svojom malom taložnicom i svojom velikom taložnicom vani. Taložnice su locirane iza proizvodne hale. Tehnološka voda se nakon PROČIŠĆAVANJA VRAĆA U PRIPREMU MASE I KORISTI ZA PUNJENJE MASENIH MLINOVA. Otpadne vode od pranja strojeva, masnih dijelova i masnih onečišćenih manipulativnih površina pročišćavaju se putem separatora ulja i pročišćene završavaju u sustavu gradske kanalizacije.
- **Tehnološke-zauljene otpadne vode** s masnih onečišćenih površina, od pranja vozila, pogona, strojeva i kompresorske stanice, te iz kuhinje i restorana pročišćavaju se putem separatora ulja, te se odvode sustavom odvodnje na sustav javne gradske kanalizacije.
- **Sanitarno-fekalne otpadne vode.** Sanitarne vode na lokaciji proizvodnog pogona KIO Keramika d.o.o. Orahovica nastaju kao posljedica boravka radnika. Potrošnja sanitarnih voda u direktnoj je ovisnosti o broju uposlenih radnika i normi potrošnje. Sanitarno-fekalne otpadne vode odvode se internim sustavom odvodnje na sustav javne gradske kanalizacije.
- **Oborinske vode** s krovnih površina objekata, zelenih i drugih čistih površina se internom kanalizacijom odvode u potok Pištanac. (Prilog 1E-ispust K2). Oborinske vode s manipulativnih površina nakon pročišćavanja u separatorima ulja i masti odvode se u sustav javne gradske kanalizacije. (Ispust K1)

Mjesto ispuštanja u prijemnik

Nakon taloženja tehničke otpadne vode se vraćaju u proces.

Popis pokazatelja onečišćenja vode

pH, taložive tvari, ukupna suspendirana tvar, BPK, KPK, ukupna ulja i masnoće, ukupne površinski aktivne tvari. Otpadne vode kontrolira ovlašteni laboratorij Sveti Rok iz Virovitice četiri puta godišnje. Povremeno se utvrđuju povišene vrijednosti suspendirane tvari u otpadnim vodama. Napravljen je i proveden projekt kojim je riješen problem suspendirane tvari u otpadnim tehničkim vodama, a ujedno se pročišćena voda reciklira u tehnički proces. Time je smanjena potrošnja vode, a nastali mulja iz otpadnih voda koristit će se u tehničkom procesu.

Opis metoda za sprečavanje emisija. Tehnološkom kanalizacijom prikupljaju se tehničke otpadne vode iz odjela glaziranja i dekoriranja, te iz odjela pripreme glazura i engoba. Iste se sakupljaju i odvode u dvije taložnice.

Ispuštanje u sustav javne odvodnje. Sanitarne vode ispuštaju se u gradsku kanalizaciju

Onečišćenje tla

Tvornica u Orahovici ne ispušta onečišćujuće tvari u tlo. Odgovarajuće mjeru su poduzete kako bi se izbjeglo iznenadno zagadenje tla i podzemnih voda.

Gospodarenje otpadom. Prema *Pravilniku o gospodarenju otpadom*, NN 23/07 gospodarenje otpadom Tvornici u Orahovici je uređeno *Planom gospodarenja otpadom (Prilog 9E)* koji je izrađen za četverogodišnje razdoblje (2008.-2012.). Također se u skladu s navedenim pravilnikom za svaku vrstu otpada vodi očeviđnik o nastanku i tijeku otpada sastavljen od dva dijela: obrazac očeviđnika i pratećih

listova za pojedinu vrstu otpada. Razvrstani otpad se privremeno i kontrolirano skladišti na određeno mjesto unutar tvorničkog kruga do odvoza s lokacije od strane ovlaštene organizacije. Otpad koji nastaje u proizvodnom procesu je uglavnom tehnološki otpad. Po svojstvima otpad može biti opasni ili neopasni otpad. Veći dio otpada nastalog u procesu proizvodnje keramičkih pločica je neopasni otpad.

Opasni otpad nastaje kao produkt proizvodnje keramičkih pločica, a to su filtri za ulje, fluoroscentne cijevi, akumulatori i baterije. Sav opasni i neopasni otpad koji nastaje u Tvornici u Orahovica sakuplja se i skladišti u zatvorene prostore te predaje ovlaštenom sakupljaču opasnog otpada.

Neopasni otpad: Veći dio inertnog otpada, kao što je sirovi i pečeni škart, otpadni granulat i prašina, u keramičkoj industriji se reciklira. Mulj iz taložnica djelomično se reciklira.

Buka

Temeljem izmjerениh razina buke i akustičnih zahtjeva, ocjenske razine buke na rubu posjeda poslovno proizvodnog kompleksa Keramičke industrije Orahovica, razine buke **ne prelaze** dozvoljene razine za vremensko razdoblje „dan“ i „noć“.

4. Korištene tehnike i usporedba s NRT

Osnvna djelatnost KIO Orahovica je proizvodnja keramičkih pločica za unutarnja i vanjska oblaganja. Kao osnovna sirovina koristi se glina.

Proizvodni proces uključuje bslijedeće osnovne faze: propremu sirovina, oblikovanje, sušenje, pečenje i glaziranje keramičkih pločica.

Karakteristične moguće emisije štetnih tvari u zrak, ovisno o primijenjenoj tehnologiji, sirovinama, assortimanu proizvoda i gorivu mogu biti : prašina, SO_x, NO_x, HCL, HF, VOC i teški metali, a emisije u vode: krupne tvari, masti i ulja, suspendirane tvari, taložne tvari, BPK₅ i KPKCr.

Usporedba efikasnosti proizvodnih procesa i karakteristika emisijskih parametara u okoliš s najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) , prikazana je slijedećim tablicama i provedena je na temelju informacija o NRT (BAT) objavljenim u slijedećim referentnim dokumentima EC (RDNRT):

Onovni/granski RDNRT:

BREF, kod CER: BAT in the Ceramic Manufacturing Industry/ NRT za industriju keramike,

Opći/horizontalni RDNRT:

BREF, kod CWW: Common Waste Water and Waste Gas Treatment/ MS in the Chemical Industries/ NRT za obradu otpadnih voda i plinova u kemijskoj industriji

BREF, kod ESB: Emissions from Storage/NRT za emisiju sa skladišta

BREF, kod MON: General Principles of Monitoring

	Postignute	NRT - pridružene	Opravdanje (objašnjenje) razlike između raspona
--	------------	------------------	---

Tehnološko-tehnička rješenja KIO Orahovica	ili predložene emisije	vrijednosti emisija	emisija uz primjenu NRT-a i postignutih emisija. Predložiti plan poduzimanja mjera i vremenski okvir za postizanje razina jednakih razine postignutima uz primjenu NRT (vidi Q1)
1.1 Pokazatelji: Procesi i oprema		RDNRT: BREF CER, pogl. 5.1, 5.-Generic BAT/pogl. 5.1-Opći NRT za keramičku industiju, pogl.5.2.5- Sector specific BAT/Granski NRT za keramičke pločice BREF ESB , pogl. 5.3-Storage of solids/pogl. 5.3-NRT za skladištenje krutih tvari	
Skladištenje transort sirovina i materijala Koriste se otvorena i zatvorena skladišta sirovina . Transport pripremljene sirovine je otvorenog tipa, zbog čega postoji mogućnost emisija prašine. Djelomično se koriste natkriveni transporteri granulata. Vanjska deponija nije opremljena sustavom prskanja U halama gdje se provode radovi sa većim izvorom prašine (presipna mjesta kod transporta granulata, ispust iz ilosa) za sakupljanje prašine koriste se suhi odprašivači.		BREF ESB, pogl. 5.3, BREF CER, pogl. 5.1.3. Koriste se različite tehnike u cilju smanjenja mogućih emisija u zrak , vode i tlo NRT su usmjerene na skladištenje rasutih materijala u skladištima zatvoreog tipa i/ili u odgovarajućim silosima., interni transport u zatvorenim transporterima i sustave odprašivanja u halama internog transporta. Prema NRT-u emisije prašine kreću se u granicama 1-10 mg/Nm ³	Primjenjene tehnike nisu sukladne sa NRT. Usklađivanje definirano Planom usklađivanja navedenim tabl. 2.1.13 (toč. 2.1, 2.2), datoј u prilogu. Aktivnosti uključuju izgradnju odgovarajućeg skladišnog prostora i odprašivača Rok usklađivanja: 2013. god
Prešanje i sušenje Formiranje sirovih keramičkih pločica vrši se na 6 linij postupcima suhog prešanja i ekstruzije. Konstrukcija opreme je primjerena primjenjenoj tehnologiji . Iz ove faze procesa nema		BREF CER, pogl. 5.1.2, 5.3.3 NRT navodi različite konstrukcije peći za sušenje, ovisno o karakteristikama procesa i mjeru za smanjenje potrošnje energije i misija u zrak: odgovarajući dizajn	Sukladno NRT Primjenjena procesna oprema je sa aspektom učinkovitosti procesa i emisija u zrak je NRT

<p>značajnijih štetnih emisija u okoliš</p> <p>Sušenje pločica se provodi u vertikalnoj sušari na temp 200°C . Sušare su opremljene sustavom automatske kontrole i regulacije ciklusa šušenja i procesnih parametara: vlažnosti i temperature unutar zona peći što osigurava stabilnost procesa i ekonomičan utrošak energije. Otpadna toplina se koristi za zagrijavanje hale.</p> <p>Emisija NO_x je znatno ispod NRT, emisije SO₂, HF i HCL su zanemarive s obzirom na vrstu goriva i materijal</p> <p><u>Glaziranje</u></p> <p>Nakon sušenja na pločice se raspršivanjem nanosi glazura. Oprema nema klasičnog emisijskog ispusta u zrak. Iz procesa su moguće emisije krutih čestica. Izmjerene emisije čestica mjerene najbližem mjestu nastanka emisija (otvor ispod kojeg se nanosi glazura) su u skladu s NRT</p> <p>Za odvajanje prašine koristi se ciklon, bez mokrog odvajanja.</p> <p><u>Pečenje/paljenje</u></p> <p>Pečenje/paljenje pločica vrši se u kanalnim pećima na temperaturi 1050-1200°C. Kao gorivo se koristi prirodni plin. Krivulja zagrijavanja je optimizirana i vođena procesnim računalom.</p> <p>Emisije plinova iz procesa su</p>	<p>Emisije</p> <p>NO_x: 965-102 mg/Nm³</p> <p>Emisija prašine: 0,69 mg/m³</p> <p>Emisije plinova (mg/Nm³)</p> <p>SO₂ -21,3</p> <p>HCL-2,9</p> <p>HF-1-10</p>	<p>peći, korištenje otpadne topline peći, primjena odgovarajućih odprašivača ako je primjenjivo.</p> <p>Referentne tehnike:BREF CER, pogl. 4.11, 4.1.2</p> <p>Mogće emisije u zrak iz procesa keramičke industrije prema NRT: prašina :1-20 mg/Nm³, plinovi: NO_x<250 mg/Nm³, SO_x<500mg/ Nm³, HF 1-10mg/Nm³, HCL 1-30 mg/ Nm³</p> <p><u>BREF CER pogl. 5.2.5.1-kanalizirane emisije</u></p> <p>NRT upućuje na primjenu sustava odprašivanja na principu vrećastih filtera ili ciklonskih filtera.</p> <p>Emisije kod primjene ciklonskih filtera kreću se u granicama 1-50 mg/ m³</p> <p>Ref.tehnike: 4.3.3.2, 4.2.3.4</p> <p><u>BREF CER pogl. 5.2.5.1- Emisije Iz procesa pečenja</u></p> <p>NRT su usmjereni na smanjenje emisija prašine i plinova HCL, HF i SO₂. Prihvataljive granice emisija su:</p> <p>HF 1-10, HCL 1-30, SO₂ <500 mg/ Nm³ i prašine 1-5 mg/Nm³</p>	<p>Primijenjena tehnika je NRT</p> <p>Primjenjene tehnike sa aspektom emisije plinova su NRT</p>
---	--	---	--

u skladu sa NRT. Nema podataka o emisiji prašine			
1.2 Pokazatelji: Potrošnja sirovina i bilanca materijala	BREF CER, pogl. 5.1- Generic BAT/pogl. 5.1-Opći NRT za keramičku industriju		
Pocesni gubici Osnovne sirovine za proizvodnju su glina i dolomitni mulj. Specifična potrosnja sirovina ovisi o asortimanu proizvoda, i kontroli procesnih parametara u cilju smanjenja učešća otpada te uporabi tehnološkog otpada unutar procesa proizvodnje. U cilju smanjenja potrošnje sirovina nadzor i vođenje procesnih parametara u osnovnim fazama je automatizirano. Otpad nastao u fazi oblikovanja i lom nastao u fazi pečenja se homogenizira i i djelomično ponovno koristi, čime se smanjuje potrošnja sirovine.	BREF CER, pogl. 5.1.7- Solid process losses U cilju smanjenja potrošnje sirovina NRT su usmjerene na različite tehnike, ovisno o tipu procesa: povrat izmiješanih sirovina, internu uporabu o otpada (loma) ili vanjsku uporabu, optimizacija procesnih parametara i elektronički nadzor procesa Referentne tehnike: BREF CER, pogl. 4.5.2	Primjenjene tehnike nisu sasvim sukladne sa NRT , jer se tehnološki otpad samo djelomično reciklira Planirana je izgradnja skladišta škarta, mulja i otpada u cilju razvrstavanja otpada i većeg stupnja uporabe (Plan usklađivanja, tabl. 2.13.1, toč.3.1)	Rok usklađivanja: 2013 god
Oporaba otpadnog mulja Otpadni mulj nastao u procesu proizvodnje se ne koristi kao povrat u proces proizvodnje. U drugim industrijama ovaj otpad nije primjenjiv.	BREF CER, pogl. 5.1.6- Sludge NRT su usmjerene na uporabu/recikliranje otpadnog mulja keramičke industrije ponovnim vraćanjem u proces proizvodnje ili korištenje u drugim procesima, ovisno o karakteristikama. Refer. tehnike: BREF CER,	Primjenjene tehnike nisu sukladne s NRT . Planirano usklađivanje-izgradnja skladišta mulja.	Rok usklađivanja : 2013 god.

		pogl. 4.5.1.	
1.3 Pokazatelji: Potrošnja vode	BREF CER , pogl. 5.1-Generic BAT/pogl. 5.1-Opći NRT za keramičku industiju, BREF CWW , pogl.pogl.4.3		
Zahvat i potrošnja vode Za sanitарne i tehnološke potrebe koristi se voda iz javnog vodovoda. Prosječna godišnja potrošnja vode: za tehnološke potrebe cca 58 000 m ³ , a za snitarne cca 7500 m ³ Tehnološka voda se koristi u pripremi mase za pločice te pranje strojeva i pogona. Manja količina vode se nakon uporabe (odjel pripreme mase) ponovno koristi u procesu mljevenja. Tehnološka voda se nakon čišćenja (odvajanje krutih čestica i odmašćivanje) spaja sa oborinskom vodom i ispušta u vodotok-potok Pištanac Sanitarno-fekalne vode se internom kanalizacijom ispuštaju u javnu kanalizaciju. Oborinske vode se sakupljaju i ne koriste u procesu proizvodnje.	BREF CER, pogl. 5.1.5- Process waste water, Referentne tehnike: pogl. 4.4.5.1, 4.4.5.2 BREF CWW, pogl.4.3 NRT su usmjerene na smanjenje potrošnje vode i onečišćenja otpadnih voda. Primjenjuju se različite tehnike ovisno o karakteristikama procesa i lokalnim uvjetima: -korištenje vode u zatvorenim ili poluzatvorenim sustavima (recirkulacija 70-80% vode), povećanje broja ciklusa povrata u proces, uporaba visokotlačnih perača, razdvajanje otpadnih voda prema vrsti onečišćenja, sakupljanje i uporaba oborinske vode	Primjenjene tehnike u 2008. godini nisu sukladne s NRT Planirane su aktivnosti usklađivanja: razdvajanje kanalizacije, sakupljanje oborinske vode i korištenje u procesu, recirkulacija tehnološke vode	Rok usklađivanja: 2012-2014 god prema Planu usklađivanja USKLAĐENO u 2012.
1.4 Pokazatelji: Potrošnja energije i energetska	BREF CER , pogl. 5.1-Generic BAT/pogl. 5.1-Opći NRT za keramičku industiju		

<u>učinkovitost</u>			
<p>U toplinskim procesima postrojenja za šušenje i pečenje/paljenje kao gorivo se koristi prirodni plin. Peći su suvremene konstrukcije, prilagođene karakteristikama procesa. Kontrola procesnih parametara je automatizirana (interaktivna procesna računala) što osigurava optimalno i stabilno vođenje procesa i smanjenje štetnih emisija u zrak</p> <p>Poboljšana je termička izolacija peći čime se smanjuju toplinski gubici. Koriste se plamenici velike brzine izgaranja što omogućava poboljšanje prijenosa topline i efikasnost izgaranja.</p> <p>Korištenje otpadne topline je primijenjeno samo djelomično za zagrijavanje hale.</p> <p>Specifična potrošnja električne i toplinske energije keće se u granicama 5,8-6,8 GJ/t proizvoda</p>		<p><u>BREF CER, pogl. 5.1.2- Energy konsumption</u></p> <p>NRT za smanjenje potrošnje energije su kombinacija tehnika, ovisno o karakteristikama procesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> -poboljšanje konstruktivnih karakteristika peći i sustava upravljanja procesima zagrijavanja -korištenje otpadne topline u procesima (rekuperacija) -Izbor kvalitetnog goriva u cilju smanjenja štetnih emisija i potrošnje energije -kombinacija uporabe toplinske i el. energije, ako je primjenjivo <p>Referentne tehnike: BREF CER, pogl. 4.1.1-4.1.5</p>	<p>Primjenjene tehnike nisu sasvim sukladne sa NRT, u dijelu koji se odnosi na mogućnost korištenje otpadne topline (rekuperacija).</p> <p>Programom uskladištanja (tabl. 2.13.1 u prilogu) planirana je izgradnja odgovarajućih rekuperatora, ukapljivanje vodene pare i zamjena peći za pečenje/paljenje</p> <p>Rok uskladištanja: 2015 god prema planu uskladištanja.</p>
1.5 Dodatni pokazatelji			
BREF CER, pogl. 5.1-Generic BAT/pogl. 5.1-Opći NRT za keramičku industriju, BREF, kod MON: General Principles of Monitoring			

<u>Nadzor procesa i emisija u okoliš</u>	<u>BREF CER, pogl. 5.1-</u> <u>Enviromental manegement,</u> <u>BREF MON, pogl. 5.1</u>	<u>NRT daju opće smjernice zaštite okoliša:</u> -Uveden je u praksu i certificiran sustav upravljanja zaštitom okoliša prema normi ISO 14001, prilagođen potrebama nadzora i karakteristikama procesa i emisija -Mjerenja ključnih procesnih parametara su automatizirana i nadzirana prema propisanim procedurama, -Emisije u zrak i vode se kontroliraju izravnim mjeranjima sukladno specifičnostima procesa i zakonskim propisima RH -Nadzor procesa i emisija se provodi prema propisanim procedurama -Sustav upravljanja okolišem se održava, pod izravnim je nadzorom Uprave	<u>Sukladno s NRT</u> <u>Mjere zaštite okoliša su provedene u skladu s NRT i zakonskim propisima RH</u>
---	---	---	--

2. Analiza emisijskih parametara postrojenja s obzirom na NRT

2.1. Onečišćenje zraka

Za ocjenu usklađenosti karakteristika procesa i emisija u zrak s najboljim raspoloživim tehnikma (NRT) i zakonskim propisima RH korišteni su slijedeći referentni dokumenti (RDNRT):

Onovni/granski RDNRT:

BREF, kod CER: BAT in the Ceramic Manufacturing Industry/ NRT za industriju keramike, poglavljva primjenjiva za proizvodnju keramičkih proizvoda

Uredba ograničnim vrijednostima emisija (GVE) onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora NN br. 117/12)

Tehnološko-tehnička rješenja KIO Orahovica	Postignute ili predložene emisije	NRT - pridružene vrijednosti emisija	Opravdanje (objašnjenje) razlike između raspona emisija uz primjenu NRT-a i postignutih emisija. Predložiti plan poduzimanja mjera i vremenski okvir za postizanje razina jednakih razinama postignutima uz primjenu NRT (vidi Q1)
1.1 Pokazatelji: <u>Procesi i oprema</u>	REF CER; pogl. 5.1.3-Dust emissions, 5.1.4-Gaseous compounds, 5.2.5-Sector specific BAT-Wall and floor tiles, /NRT za emisije prašine i plina u industriji keramike, granski NRT za proizvodnju keramičkih pločica pločica/		
1.1.1 Emisija prašine		<u>BREF CER, pogl. 5.1.3, 5.2.5-Dust emissions</u>	
<u>Difuzne emisije prašine</u> Izvori emisija su skladišni i manipulativni prostori rasutim krutim materijalima (skladišta, transporteri, presipna mjesta). Nema podataka o izmjerenim emisijama.		<u>BREF CER, pogl. 5.1.3.1</u> NRT su odgovarajuće skladištenje, odvajanje i zatvaranje manipulativnih prostora rasutih materijala, nadkriveni transporteri, transport pod podtlakom. Ref tehnike: 4.2.1, 4.2.2	Nesukladno NRT Usklađivanje u tijeku prema programu usklađivanja. Rok usklađivanja 2013.god
<u>Emisije prašine iz proizvodnih operacija</u> Izvori emisija prašine u radni prostor su prašnjavi radovi (priprema sirovina, sušenje, usitnjavanje, interni transport). Za odprašivanje se primjenjuju odprašivači samo u pojedinim dijelovima procesa. Emisija prašine iz procesnog odprašivanja nije mjerena.		<u>BREF CER, pogl. 5.1.3.2, 5.2.5.1</u> NRT su primjena odgovarajućih sustava za odprašivanje radnih prostora do sadržaja prašine 1-10 mg/Nm ³ u emisije u zrak Ref. tehnike: 4.2.3	Nesukladno sa NRT Usklađivanje u tijeku prema programu usklađivanja, rok usklađivanja 2014 god

<u>Emisije prašine iz procesa sušenja i pečenja/paljenja</u> Emisije prašine iz ovih procesa nisu mjerene.		<u>BREF CER, pogl.5.1.3.3, 5.1.3.4, 5.2.5.2</u> Prema NRT primjenjuju se različiti sustavi za odprašivanje dimnih plinova, ovisno o karakteristikama procesa. Sadržaj prašine nakon odprašivanja kreće se u granicma 1-20mg/m ³ . Primjenom vrećastih filtera mogu se smanjiti emisije iz procesa pečenja i do 1-5mg/m ³	Nesukladno s NRT, usklajivanje u tijeku, rok usklajivanja 2014. god
1.1.2 Emisije plinova		<u>BREF CER, pogl. 5.1.4, 5.2.5.3-Gaseous compounds</u>	
<u>Emisije iz stacionarnih emitera</u> Karakteristične emisije plinova u procesima keramičke industrije su emisije iz peći za sušenje i pečenje proizvoda (CO, CO ₂ , NO _x , SO ₂) i emisije ovisne o primijenjenim procesima finalizacije proizvoda i rabljenih materijala (HF, HCL, VOC). Količina i sastav otpadnih plinova ovise o primijenenoj tehnologiji, asortimanu proizvoda, tipu procesa i materijalima korištenim u procesu. a) Emisije iz peći za sušenje sirovih pločica (sušare) U uporabi su 7 sušara. Izmjereni sadržaj emisija plinova:		NRT upućuju na primjenu primarnih mjera/tehnika za smanjenje emisija štetnih tvari u plinovima (HF, HCL, SO _x , VOC, NO _x teški metali u procesu pečenja/paljenja, ovisno o tipu procesa i primijenjene tehnologije odnosno asortimanu proizvoda: - smanjenje uporabe materijala i goriva koji mogu biti izvor emisija ovih onečišćenja. Mjere/tehnike sekundarnog značaja su primjena odgovarajućih filtera i/ili adsorbensa Primjenjuju se različite tehnike/mjere, ovisno o karakteristikama procesa i primijenenoj tehnologiji. Refer.tehnike: pogl. 4.3.1-4.3.4	Sukladno NRT Emisije štetnih plinova iz stacionarnih emitera su znatno niže od GVE i NRT Primijenjene tehnike su NRT Primjenom primarnih i sekundarnih mjera emisije plinova u zrak iz stacionarnih emitera keramičke industrije prema

CO - 41 NO ₂ – 95,6 SO ₂ - 10 Zbog karakteristika procesa i primijenjenih materijala sadržaj ostalih plinova nije mjerena (VOC, HF, HCL) b) Emisije iz peći za pečenje/ paljenje CO - nije mjereno NO ₂ - 97 SO ₂ – 21,3 c) Emisije iz prosesa glaziranja (atomizer) CO - 7 NO ₂ – 11,3 SO₂ – nije mjereno HF HCl d) Ostali emiteri (mlinovi za ustnjavaanje, kotlovnice)		Primjenom primarnih i sekundarnih mjera emisije plinova u zrak iz stacionarnih emitera keramičke industrije prema NRT su: NO_x : < 250 mg/m³ (za temp. manje od 1300°C) SO₂ : < 500 mg/m³ (za sadržaj S u gorivu <0,25%) Fluoridi (HF): 1 – 10 mg/m³ Kloridi (HCl): 1- 30 mg/m³	
1.2 Pokazatelji: Potrošnja sirovina i materijala	- / _	- / _	Nije relevantno
1.3 Pokazatelji: Potrošnja vode	- / _	- / _	Nije relevantno
1.4 Pokazatelji: Potrošnja energije i energetska učinkovitost	- / _	- / _	Nije relevantno
1.5 Dodatni pokazatelji	- / _	- / _	Nije relevantno

2.2. Onečišćenje vode i tla

Onečišćenja voda i tla štetnim tvarima iz otpadnih voda keramičke industrije, ovise o specifičnostima tehnoloških proceza (tip procesa, assortiman proizvoda, primijenjenim tehnikama obrade otpadnih voda. Osim uobičajenih onečišćenja voda karakterističnim za sve proizvodne procese (taložne tvari, suspendirane tvari, ulja i masti, onečišćenja izražena kao BPK i KPK), iz keramičke industrije moguća su **karakteristična onečišćenja olovom, cinkom, kadmijem, AOC.**

Za ocjenu usklađenosti emisija štetnih tvari u vode i tlo sa najboljim raspoloživim tehnikma (NRT) i zakonskim propisima RH korišteni su slijedeći referentni dokumenti (RDNRT):

Onovni/granski RDNRT:

BREF, kod CER: BAT in the Ceramic Manufacturing Industry, pogl. 5.1-General BAT, pogl. 5.2 –Sector specific BAT/ NRT za industriju keramike, poglavljia primjenjiva za proizvodnju keramičkih pločica

Opći/verticalni RDNRT:

BREF, kod CWW: Common Wastw Water and Waste Gas Treatment/ MS in theChemical Industries/ NRT za obradu otpadnih voda i plinova u kemijskoj industriji

Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije otpadnih voda (NN 87/2010)

Tehnološko-tehnička rješenja KIO Orahovica	Postignute ili predložene emisije	NRT - pridružene vrijednosti emisija	Opravdanje (objašnjenje) razlike između raspona emisija uz primjenu NRT-a i postignutih emisija. Predložiti plan poduzimanja mjera i vremenski okvir za postizanje razina jednakih razinama postignutima uz primjenu NRT (vidi Q1)
1.1 Pokazatelji: <u>Procesi i oprema</u>		BREF CER: pogl. 5.1.5-Process waste water, 5.2.5-Sector specific BAT-Wall and floor tiles, /NRT za emisije u vode i zrak u keramičkoj industriji. REF CWW: Wastw Water and Waste Gas Treatment /NRT za obradu otpadnih voda i plinova	

<p>1.1.1 <u>Obrada otpadnih voda</u></p> <p>Najutjecajnija onečišćenja otpadnih tehnoloških voda su krute čestice iz procesa proizvodnje i ulja i masti iz procesa održavanja i pranja uređaja i vozila.</p> <p>Izdvajanje krutih čestica se vrši taloženjem u sabirnim taložnicima a masti i ulja uređajem za odmašćivanje (<i>mastolovac</i>). Nakon čišćenja u taložnicima i na uređajima za odmašćivanje tehnološke vode se odvode u zajednički ispust za oborinske i tehnološke vode (stanje u 2008.).</p> <p>Nakon izgradnje taložnica krajem 2012., obradene tehnološke vode u potpunosti se vraćaju u proces, a u potok Pištanac ispuštaju se samo oborinske vode sa čistih površina.</p> <p>(Prilog 1E, ispust K2)</p> <p>Primijenjen je otvoreni sustav hlađenja, nakon uporabe i čišćenja tehnološka voda se ispušta u vodotok-potok Pištanac. Manji dio vode se vraća u proces (otpadne vode pripreme sirovine) (stanje u 2008.).</p> <p>Sanitarno-fekalne vode se bez obrade izravno ispuštaju u gradski kanalizacijski. (Prilog 1E, ispust K1)</p>	<p>Izmjerene emisije u vode (mg/l)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pH- 6,8 -suspend. tvari: 332,6, -krupne čestice: nema, -taložne tvari: < 0,1 	<p>BREF CER, pogl. 5.1.5-Process waste water, pogl.5.2.5.4- Re-use process waste water, BREF CWW, pogl. 4.3</p> <p>NRT su usmjerene na:</p> <ul style="list-style-type: none"> -smanjenje potrošnje vode optimizacijom procesa - korištenje vode u recirkulaciji, zatvoreni sustavi hlađenja (50-100%) <p>Ref. tehnike:BREF CER, pogl. 4.4.5, BREF CWW; pogl. 4.3</p>	<p>Nesukladno sa NRT u 2008. godini.</p> <p>Rok uskladivanja: 2012-2014.</p> <p>Tijekom 2012. Izgrađene su dvije taložnice iz kojih se obradene tehnološke vode u potpunosti vraćaju u proces.</p> <p>USKLAĐENO sa BREF-om</p>
<p>1.1.2 Emisije u vode</p> <p>Kontrola emisije štetnih tvari otpadnih tehnoloških voda u vodotok vrši se izravnim mjeranjem u uzorcima koji se uzimaju 4 puta godišnje. Uzorci se uzimaju u kontrolnom oknu zajedničkog ispusta tehnološke i oborinske vode.</p> <p>Mjerenja pokazuju široko područje koncentracije pojedinih pokazatelja onečišćenja u uzorcima otpadne vode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - suspend. tvari: 142,2; 531,4; 324,2; 1190 mg/l, 		<p>BREF CER, pogl. 5.1.5</p> <p>NRT su usmjerene na primjenu efikasnih sustava pročišćavanja otpadnih voda, sukladno karakteristikama procesa, opsegu i vrsti</p>	<p>Nesukladno sa NRT u 2008. godini.</p> <p>Rok uskladivanja: 2012-2014.</p> <p>Tijekom 2012. Izgrađene su dvije taložnice iz kojih se obradene</p>

<p>- BPK 5 : 16; 7,4; 3,68; 291,6 mg/l - KPK_{Cr} : 15; 12,6; 42,6; 385,6 mg/l</p> <p>Neujednačenost rezultata mjerena onečišćenja upućuje na nedovoljnu učinkovitost sustava pročišćavanja.</p> <p>Za usporedbu s NRT korišteni su objektivizirani/validirani rezultati mjerena (ekstremno visoki pokazatelji nisu uključeni u prosjek jer su vjerojatno posljedica poremećaja u procesima proizvodnje, ili obrade otpadne vode).</p> <p>Emisije organskih halogena i teških metala u vodu mjerene su zbog usporedbe sa NRT. Iako je moguća minimalna pogreška zbog različite tehnike uzorkovanja (kompozitno 2-satno i trenutno uzorkovanje) mjerena ukazuju da su ove emisije u skladu sa NRT</p> <p>(Opisano stanje obrade otpadnih voda i emisija u vod te predviđeni podaci odnose se na 2008. godinu)</p>	<p>-BPK 5: 9,02 - KPK_{Cr}: 23,4 -ulja i masti: 1,39 -cink (Zn) :0,65 -olovo (Pb) : 0,35 - kadmij (Cd) : 0,002 - AOX (adsor. org. halog.) : 0,08 (Navedeni podaci odnose se na 2008.)</p>	<p>onečišćenja Prihvatljive emisije onečišćenja u otpadnim vodama keramičke industrije, prema NRT su: (kompozitni uzorak 2 h) -suspendirane tvari: < 50 mg/l, -AOX < 0,1 mg/l, - olovo (Pb) < 0,3 mg/l, - cink (Zn) < 2.0 mg/l, - kadmij (Cd) < 0,07 mg/l</p> <p>Granične vrijednosti emisija (GVE) prema vodopravnoj dozvoli (mg/l):</p> <p>-pH 6,5-8,5, -suspend. tvari 60, -krupne čestice 0, -taložne tvari 2,5 -BPK 5 25, -KPK_{Cr} 125, -ulja i masti 30</p> <p>Granične vrijednosti za AOX, Pb, Zn, i Cd nisu propisane</p>	<p>tehnološke vode u potpunosti vraćaju u proces.</p> <p>USKLAĐENO sa BREF-om.</p>
<p>1.2 Pokazatelji: Potrošnja sirovina i materijala</p>	<p>- / _</p>	<p>- / _</p>	<p>Nije relevantno</p>
<p>1.3 Pokazatelji: Potrošnja vode</p>	<p>- / _</p>	<p>- / _</p>	<p>Opisano u toč.1.1</p>
<p>1.4 Pokazatelji: Potrošnja energije i energetska učinkovitost</p>	<p>- / _</p>	<p>- / _</p>	<p>Nije relevantno</p>
<p>1.5 Dodatni pokazatelji</p>	<p>- / _</p>	<p>- / _</p>	<p>Nije relevantno</p>